

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- เกียรติ จาคินัลพันธ์. รวมคำบรรยายภาคสองสมัยที่ 44 ปีการศึกษา 2534, บริษัท
 กรุงเทพมหานคร ฟรื้นตั้ง กรู๊ฟ จำกัด, กรุงเทพมหานคร, 2535
- กัถร กำประเสริฐ. คำบรรยายวิชาประวัติศาสตร์กฎหมาย, โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
 รามคำแหง, กรุงเทพมหานคร
- จำรัส วันดี. หลักเกณฑ์พิจารณาการอายุคดีดิน การแก้ไขหรือเพิกถอนการจดทะเบียน
 สิทธิและนิติกรรมพร้อมระเบียบคำสั่งที่เกี่ยวข้อง, บริษัท บพิศการพิมพ์ จำกัด
 กรุงเทพมหานคร, 2535
- ชูเชิด รักตะบุตร. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งภาค 3 และภาค 4:
เอกสารโรเนียว, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร, 2528
- นคร พันธุ์รงค์. ประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงธนบุรีและรัตนโกสินทร์, มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, พิษณุโลก, 2514
- นิติการณั์ ประสม, พระ. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง, โรงพิมพ์
 บริษัท คณะช่าง, กรุงเทพมหานคร, 2507
- บรรจง ศ. นาคประภา. วิทยายุทธคดีดิน, โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, กรุงเทพมหานคร, 2533
- บัญญัติ สุชีวะ. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยทรัพย์, โรงพิมพ์
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร, 2520
- ประพนธ์ ศาตะมาน. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค 4, โรงพิมพ์
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร, 2518
- ประมูล สุวรรณศร. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1,4 ว่าด้วยทรัพย์
 พร้อมด้วยคำพิพากษาศาลฎีกา, โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, กรุงเทพมหานคร, 2525
- พิพัฒน์ จักรางกูร. คำอธิบายกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาคบังคับคดี, โรงพิมพ์
 รุ่งเรืองธรรม, กรุงเทพมหานคร, 2533
- ไพโรจน์ ชัยนาม, สถาบันการเมืองและกฎหมายรัฐธรรมนูญ ภาค 2, คณะนิติศาสตร์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร, 2524
- ภาสกร ชุณหอุไร. คำอธิบายกฎหมายที่ดิน, โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์, กรุงเทพมหานคร,
 2532
- มาโนช จรมาศ. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค 4, โรงพิมพ์
 อักษรสาสน์, กรุงเทพมหานคร, 2526

- ร. แลงการ์ด. ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย เล่ม 2, สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
กรุงเทพมหานคร, 2526
- วิชา มหาคุณ. ประวัติศาสตร์กฎหมายและภาษากฎหมายไทย, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร, 2521
- ศิริ เกวลินสฤตย์. คำอธิบายประมวลกฎหมายที่ดิน พร้อมกฎกระทรวง และระเบียบของ
คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ, บริษัท บพิธการพิมพ์ จำกัด, กรุงเทพมหานคร, 2532
- สมจิตร ทองประดับ. คำอธิบายประมวลกฎหมายที่ดิน, สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ,
กรุงเทพมหานคร, 2526
- สุทธิวาตนฤพดี, หลวง. คำบรรยายประวัติศาสตร์กฎหมายชั้นปริญญาโท, โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร, 2516
- สุธาชาติ สัตตบุศย์. คำบรรยายวิชากฎหมายแพ่งและพาณิชย์เปรียบเทียบ: เอกสารโรเนียว,
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร, _____
- เสนีย์ ปราโมช, มรว. .กฎหมายสมัยกรุงศรีอยุธยา, อนุสรณ์ในงานพระราชทาน
เพลิงศพพระนางปรีญา 23 มีนาคม 2511
- เสนีย์ ปราโมช, มรว. .ประชุมปารุกดา และคำอธิบาย, โรงพิมพ์เพ็ญอักษร,
กรุงเทพมหานคร, 2509
- เสนีย์ ปราโมช, มรว. .อธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายลักษณะทรัพย์,
โรงพิมพ์อักษรสาส์น, กรุงเทพมหานคร, 2528
- _____. คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 228/2530 เรื่องการอายัดที่ดิน
_____. ประมวลกฎหมายที่ดิน
_____. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
_____. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
- บทความในหนังสือ
- ขจร สุขพานิช, "ฐานันดรไพร่." ประวัติศาสตร์และการเมือง, โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร, 2518
- คึกฤทธิ์ ปราโมช, มรว. "สังคมสมัยอยุธยา." ประวัติศาสตร์และการเมือง, โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร, 2518

เสนีย์ ปราโมช, มรว. "ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง." ศิลปาท, เล่ม 2,
กรุงเทพมหานคร, 2509

อุกฤษ มงคลนาวิน. "รัฐธรรมนูญกับเศรษฐกิจของไทย." วารสารกฎหมาย, คณะนิติศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร, 2517

รายงานการวิจัย

สุนีย์ มัลลิกะมาลัย และคณะ, "รายงานผลการวิจัยวิวัฒนาการของกฎหมายไทยในรอบ
200 ปี: ภาคกฎหมายวิธีสบัญญัติ", คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพมหานคร, 2525

วิทยานิพนธ์

กุลพล พลวัน, "ปัญหาการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยสหประชาชาติ," วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515

ศุภลักษณ์ จันทร์ลาบุรณ์, "ระบบการบังคับคดีทางแพ่ง," วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528

อโนชา ชีวิตโสภณ, "การเพิกถอนนิติกรรมซึ่งฉ้อฉลเจ้าหนี้," วิทยานิพนธ์ปริญญามหา
บัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาต่างประเทศBooks

- _____, Civil Procedure. 4th ed. California: Law Distributors, inc. 1972
- _____, Federal Rules of Civil Procedure: and Other Procedural Provisions New York: The foundation Press, Inc, 1986.
- Arthur Engelman. A History of Continental Civil Procedure. New York: Sentry Press, 1969
- Eddy, K.J.. The English Legal System. 3rd ed. London: Sweet & Maxwell, 1982
- Frederick Polloch, Sir & F.W. Maitland. The History of English Law. 2nd ed.: Cambridge University, 1968
- Hibbert W. Nembhard. The Law of Procedure. 2nd ed. London: Sir Isaac Pitman & Sons, Ltd, 1921
- John J. Cound, Jack H. Freedenthal, Arthur R. Miller & John E. Sexton. 1989 Civil Procedure Supplement. Minnesota: West Publishing Co., 1989

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(สำเนา)

ที่ มท. 0708/ว.7131

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กท.10200

26 มีนาคม 2529

เรื่อง การอายัดที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ค่วนที่สุด ที่ มท 0708/ว 30977 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2528

ตามที่กรมที่ดินได้แจ้งหลักการตามมาตรา 83 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ที่บัญญัติขึ้นใหม่ตามร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2528 เฉพาะที่ต่างจากเดิมบางประการ และข้อความเข้าใจมาเพื่อถือปฏิบัติ เมื่อพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2528 มีผลใช้บังคับแล้ว รวม 5 ประการนั้น

บัดนี้มีปัญหาข้อกฎหมายตามความในมาตรา 83 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ที่บัญญัติให้เจ้าพนักงานที่ดินสอบสวนหลักฐานที่ผู้ขอได้นำมาแสดงให้ ปรากฏว่า เจ้าพนักงานที่ดินจะมีอำนาจสอบสวนได้เพียงใด และคำว่า "หลักฐาน" จะมีความหมายรวมถึงพยานบุคคลด้วยหรือไม่

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามความในมาตรา 83 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เจ้าพนักงานที่ดินมีอำนาจสอบสวนหลักฐานเท่าที่ผู้ขออายัดนำมาแสดงให้ ปรากฏถึงสิทธิอันจะพึงขออายัดได้ในขณะยื่นคำขออายัดเท่านั้น ดังนั้น การพิจารณาเกี่ยวกับการขออายัดถ้าผู้ขออายัดไม่มีหลักฐานมาแสดงในขณะยื่นคำขออายัดก็ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะรับอายัด

สำหรับคำว่า "หลักฐาน" นั้น ไม่หมายถึงพยานบุคคล ถ้าผู้ขออายัดไม่มีหลักฐานมาแสดงจะนำพยานบุคคลมาให้สอบสวนเพื่อรับอายัดไม่ได้

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อทราบ และโปรดสั่งให้เจ้าพนักงานที่ดินทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ศิริ เกวลินสฤกษ์

(นายศิริ เกวลินสฤกษ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

กองทะเบียนที่ดิน

โทร. 2226191

(สำเนา)

คำสั่งกระทรวงมหาดไทย

ที่ 228/2530

เรื่อง การอายัดที่ดิน

โดยที่มาตรา 83 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2528 บัญญัติให้ผู้มีส่วนได้เสียในที่ดินอันอาจจะฟ้องบังคับให้มีการจดทะเบียนหรือให้มีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน ยื่นคำขออายัดที่ดินต่อเจ้าพนักงานที่ดินได้ เปลี่ยนแปลงหลักการไปจากเดิมบางประการ ฉะนั้น เพื่อให้การปฏิบัติ เป็นไปโดยถูกต้อง เรียบร้อย กระทรวงมหาดไทยจึงออกคำสั่งไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ให้ยกเลิก

- (1) คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 189/2498 ลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2498 เรื่องการอายัดที่ดิน
- (2) คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 496/2522 ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2522 เรื่อง การอายัดที่ดิน
- (3) คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 31/2523 ลงวันที่ 14 มกราคม 2523 เรื่อง การอายัดที่ดิน

บรรดาคำสั่งหรือระเบียบการอื่นใดที่ขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้ให้ใช้คำสั่งนี้แทน

ข้อ 2. เมื่อผู้ใดมีความประสงค์จะขออายัดที่ดิน ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานที่ดิน ณ สำนักงานที่ดินท้องที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ ตามแบบ ท.ค.9 พร้อมด้วยหลักฐาน โดยให้ระบุเวลาที่ยื่นคำขอไว้ปรากฏ แล้วให้เจ้าหน้าที่ลงบัญชีรับคำขออายัดในบัญชีอายัด (บ.ท.ค.27) ทันที หากผู้ขอไม่มีหลักฐานมาแสดง ก็ไม่ต้องลงบัญชีอายัด (บ.ท.ค.27) เพราะไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะรับอายัด

หลักฐานตามวรรคหนึ่งไม่หมายถึงพยานบุคคล

ข้อ 3. บัญชีอายัด (บ.ท.ค.27) ให้แยกเป็น 2 บัญชี ดังนี้

- (1) บัญชีอายัดเรียงตามตัวอักษร ให้ลงบัญชีตามอักษรชื่อตัวแรกของเจ้าของที่ดินในช่อง 2 (เจ้าของที่ดินหรือผู้ขอ) โดยจัดแบ่งหน้าบัญชีตามลำดับตัวอักษร ก. ถึง ฮ.

(2) บัญชีอายุัดเรียงตามหมายเลข ๑ ใหลงบัญชีตามหมายเลขตัวแรกของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของ 3 (ที่ดินหรือสิ่งทาริมทรัพย์ตั้งอยู่) โดยจัดแบ่งหน้าบัญชีตามลำดับหมายเลข 1 ถึง 9

บัญชีอายุัดตาม (1) และ (2) ๑ให้แยกเล่มกันและแต่ละบัญชีให้แยกเป็นอำเภอ โดยจะใช้อำเภอละเล่ม หลายอำเภอต่อเล่ม หรืออำเภอละหลายเล่มก็ได้ ตามความเหมาะสม โดยแบ่งหน้าอักษรหรือหมายเลขที่จะต้องใช้มากหรือน้อยตามสมควร และบัญชีหน้าหนึ่ง ๑ ใหลงเพียง 5 ราย เว้นบรรทัดให้เท่ากัน

ข้อ 4. การลงบัญชีอายุัด (บ.ท.ด.27) ตามข้อ 2 ข้อ 3 (1) และ 3 (2) แล้วให้จัดบันทึกลงในช่อง 5 (จัดการอย่างไร) ทั้งสองบัญชีว่า "ระหว่างดำเนินการ" และในระหว่างดำเนินการห้ามมิให้เจ้าพนักงานที่ดินจดทะเบียนใด ๆ เกี่ยวกับที่ดินแปลงนั้น

ข้อ 5. กรณีที่จะรับอายุัด ต้องเป็นกรณีและผู้ขอมีส่วนได้เสียผูกพันกับที่ดินแปลงที่ขออายุัดโดยตรง อันอาจจะฟ้องบังคับให้มีการจดทะเบียนหรือไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนได้ เช่น มีสัญญาจะซื้อจะขาย จะจำนอง มีสิทธิรับมรดกที่ดิน ถ้ากรณีไม่เกี่ยวกับที่ดินที่ขออายุัดโดยตรง เช่น เรื่องหนี้สินธรรมดา รับอายุัดไม่ได้

ข้อ 6. ๑ให้เจ้าพนักงานที่ดินสอบสวนหลักฐาน เท่าที่ผู้ขอเข้ามาแสดงแต่เพียงฝ่ายเดียวปรากฏถึงสิทธิอันจะพึงขออายุัดได้ตามข้อ 5 เมื่อพิจารณาเห็นว่าหลักฐานอันควรเชื่อถือและสมควรรับอายุัดได้ ก็ให้รับอายุัดไว้มีกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่ขออายุัด โดยสั่งคำขอนั้น เป็นเรื่องด่วน ถ้าหลักฐานไม่สมควรเชื่อถือ ก็ให้สั่งไม่รับอายุัด การสั่งรับหรือไม่รับอายุัดให้แจ้งให้ผู้ขออายุัดทราบ

ถ้าผู้ขออายุัดไม่ประสงค์จะมอบต้นฉบับหลักฐานที่ได้นำมาแสดงตามวรรคหนึ่งก็ให้ มีสำเนาไว้ โดยผู้ขอลงลายมือชื่อรับรองว่าถูกต้องและให้เจ้าพนักงานที่ดินตรวจสอบลงลายมือชื่อรับรองว่าถูกต้องด้วย แล้วเก็บเป็นหลักฐานในเรื่อง

ข้อ 7. หากเจ้าพนักงานที่ดินสั่งไม่รับอายุัด ก็ให้ขีดฆ่ารายการอายุัดตามข้อ 2 ในบัญชีอายุัดด้วยหมึกสีแดง และจัดบันทึกข้อความว่า "ไม่รับอายุัด" ไว้ในช่อง 6 (จัดการเสร็จ) แล้วลงลายมือชื่อกำกับไว้ พร้อมด้วย วันเดือนปี

ข้อ 8. เมื่อเจ้าพนักงานที่ดินรับอายุัด ให้ดำเนินการดังนี้

- (1) ในบัญชีอายุัด ให้จัดบันทึกข้อความในช่อง 6 (จัดการเสร็จ) ว่า "รับอายุัด" แล้วลงลายมือชื่อกำกับไว้ พร้อมด้วย วัน เดือน ปี
- (2) เขียนคำสั่งห้ามโอน (ท.ค.37) กลัดติดไว้ตรงรูปแผนที่ หน้าหรือหลังหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินฉบับสำนักงานที่ดิน หรือในทะเบียนการครอบครองที่ดิน สำหรับที่ดินแปลงที่ฎกอายุัด
- (3) รีบแจ้งให้เจ้าของที่ดินทราบ การส่งหนังสือให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ

ข้อ 9. ก่อนออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ให้สอบถามไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ อาเภอท้องที่ ว่ามีอายุัดหรือไม่ ถ้าหากมี เมื่อได้ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแล้วให้ลงบัญชีอายุัดตามข้อ 3 และเขียนคำสั่งห้ามโอนตามข้อ 8 (2)

ข้อ 10. หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่มีการอายุัดอยู่ เมื่อมีการแบ่งแยก และออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแปลงแยกใหม่แล้ว ให้นำลงบัญชีอายุัดตามข้อ 3 และเขียนคำสั่งห้ามโอนตามข้อ 8 (2)

ข้อ 11. กรณีที่ศาลสั่งยึดหรืออายุัดที่ดิน หรือกรณีที่ผู้มีอำนาจสั่งยึดหรืออายุัดทรัพย์สินตามกฎหมาย เช่นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญากรรมหรือกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรท้องที่ แจ้งการสั่งยึดหรืออายุัดที่ดินมายังเจ้าพนักงานที่ดิน ให้ลงบัญชีอายุัดตามข้อ 3 และเขียนคำสั่งห้ามโอนตามข้อ 8 (2) พร้อมทั้งให้ลงชื่อส่วนราชการ เลขที่ วัน เดือน ปี ของหนังสือที่แจ้งมาในบัญชีอายุัดทั้งสองบัญชีในช่อง 4 (คาบขอ)

ข้อ 12. ถ้ามีผู้มาขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม เกี่ยวกับที่ดินด้วยประการใด ๆ ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติ ดังนี้

- (1) ตรวจสอบบัญชีอายุัดทั้งสองบัญชีก่อนทุกราย
- (2) ที่ดินที่ยังมีการอายุัดอยู่ ห้ามมิให้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดิน เว้นแต่ศาลสั่ง หรือการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ไม่เสียหายแก่ผู้ขออายุัด

ข้อ 13. การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม เกี่ยวกับที่ดินที่มีใบไต่สวน ให้สอบถามไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ อาเภอท้องที่ก่อนว่ามีอายุัดหรือไม่

ข้อ 14. ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงชื่อเจ้าของที่ดิน หรือหมายเลขของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้ดำเนินการ ดังนี้

(1) ในบัญชีอายุค เรียงตามตัวอักษร

ก. การเปลี่ยนแปลงชื่อเจ้าของที่ดิน ให้ขีดฆ่ารายการเดิม แล้วกรายการอายุคไปลงตามอักษรชื่อที่เปลี่ยนแปลงนั้นและบันทึกการเปลี่ยนแปลงชื่อในช่อง 7 (หมายเหตุ) ของบัญชีอายุคทั้งชื่อ เดิมและชื่อใหม่โยงถึงกันได้

ข. การเปลี่ยนแปลงหมายเลขของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ให้ขีดฆ่าหมายเลข เดิมแล้วเขียนหมายเลขใหม่ที่เปลี่ยนแปลงแทน และบันทึกการเปลี่ยนแปลงหมายเลขในช่อง 7 (หมายเหตุ) ของบัญชีอายุค

(2) ในบัญชีอายุค เรียงตามหมายเลข

ก. การเปลี่ยนแปลงชื่อเจ้าของที่ดิน ให้ขีดฆ่าชื่อ เดิมแล้วเขียนชื่อใหม่ที่เปลี่ยนแปลงแทน และบันทึกการเปลี่ยนแปลงชื่อในช่อง 7 (หมายเหตุ) ของบัญชีอายุค

ข. การเปลี่ยนแปลงหมายเลขของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ให้ขีดฆ่ารายการ เดิมแล้วกรายการอายุคไปลงตามหมายเลขที่เปลี่ยนแปลงนั้น และบันทึกการเปลี่ยนแปลงหมายเลขในช่อง 7 (หมายเหตุ) ของบัญชีอายุคทั้งหมายเลข เดิมและหมายเลขใหม่โยงถึงกันได้

ข้อ 15. ถ้าผู้ขออายุคได้นำหลักฐานการยื่นฟ้องพร้อมสำเนาคำฟ้อง ในกรณีที่ขออายุคมาแสดงต่อเจ้าพนักงานที่ดินภายในกำหนดเวลาที่อายุค เมื่อเจ้าพนักงานที่ดินตรวจพิจารณาเห็นว่าได้ฟ้องตามประเด็นที่ขออายุคไว้แล้ว การอายุคย่อมมีผลต่อไป ให้จัดบันทึกกรณีดังกล่าวไว้ในคำขออายุค และบัญชีอายุคทั้งสองบัญชีในช่อง 6 (จัดการเสร็จ)

ข้อ 16. ถ้าเจ้าพนักงานที่ดิน เห็นเองหรือผู้มีส่วนได้เสียคัดค้านว่าการอายุคไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้เจ้าพนักงานที่ดินสอบสวนพยานหลักฐาน เท่าที่จำเป็น เมื่อเป็นที่ เชื่อได้ว่าได้รับอายุคไว้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้สั่งยกเลิกการอายุคนั้น แล้วรีบแจ้งให้ผู้ขออายุคและเจ้าของที่ดินทราบ การส่งหนังสือแจ้งให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ

ข้อ 17. การอายัดสิ้นสุดเมื่อ

- (1) ผู้ขออายัดไม่ได้นำหลักฐานการยื่นฟ้องพร้อมสำเนาคำฟ้อง ในกรณี
ที่ขออายัดมาแสดงต่อ เจ้าพนักงานที่ดินภายในกำหนด เวลาที่อายัด
- (2) ปรากฏแก่เจ้าพนักงานที่ดินว่า ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ยก
คำฟ้องที่ขอบังคับให้มีการจดทะเบียนหรือให้มีการ เปลี่ยนแปลงทางทะเบียนและคดีถึงที่สุดแล้ว
- (3) เจ้าพนักงานที่ดินทำการ เปลี่ยนแปลงทางทะเบียนตามคำพิพากษาหรือ
ตามคำสั่งของศาล ในกรณีที่ขออายัด
- (4) ศาลสั่งให้ถอนการอายัด หรือผู้ขออายัดขอถอนการอายัดนั้น
- (5) เจ้าพนักงานที่ดินสั่งยกเลิกการอายัดนั้น เพราะเหตุที่ได้รับอายัดไว้
โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ให้เจ้าพนักงานที่ดินบันทึกกรณีการอายัดสิ้นสุดไว้ในคำขออายัดแล้วให้ขีดฆ่ารายการ
ในบัญชีอายัดด้วยหมึกสีแดง และบันทึกกรณีการอายัดสิ้นสุดไว้ในช่อง 6 (จัดการเสร็จ) แล้วลงลายมือ
ชื่อกำกับไว้ พร้อมด้วย วัน เดือน ปี และปลดคำสั่งห้ามโอน (ท.ค.37) ออก

ข้อ 18. เมื่อการอายัดสิ้นสุดแล้ว ห้ามมิให้รับอายัดของผู้ขออายัดคนเดียวกัน ใน
กรณีเดียวกันนั้นอีก

ข้อ 19. ให้เรียกค่าธรรมเนียมอายัดเป็นค่าคำขอและคำรับอายัดตามข้อ 2 (10)
(ก) และ (จ) แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ 32 (พ.ศ.2522) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวล
กฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497

ข้อ 20. อานาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานที่ดินตามคำสั่งนี้ ให้หมายความรวมถึงผู้
อำนวยการเขต นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอด้วย จนกว่ารัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทยจะได้ประกาศยกเลิกอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการเขต นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ
ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอตามความในมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
ที่ดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2528

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ.2530

(ลงชื่อ) ไสว พัฒโน

(นายไสว พัฒโน)

รัฐมนตรีช่วยว่าการ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(สำเนา)

ที่ มท. 0710/ว.23406

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กท.10200

18 ตุลาคม 2534

เรื่อง การอายัดที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน คำนวณที่สุด ที่ มท 0708/ว 9975 ลงวันที่ 20 พฤษภาคม 2530

ตามที่กรมที่ดินได้ส่งสำเนาคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 228/2530 ลงวันที่ 15 พฤษภาคม 2530 เรื่องการอายัดที่ดิน มาเพื่อโปรดทราบและสั่งให้เจ้าหน้าที่ที่ดินทราบและถือปฏิบัติ ปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ยังปฏิบัติไม่ เป็นไปในแนวเดียวกัน

กรมที่ดินจึงขอเรียนข้อความเข้าใจ เกี่ยวกับการอายัดที่ดิน ดังนี้

1. ในคำขออายัดที่ดิน ให้ผู้ขออายัดระบุให้ชัดเจนว่า ขออายัดเพื่อไปฟ้องต่อศาลในประเด็นใด มีเหตุผลและหลักฐานอย่างไร ถ้ามีหลายประเด็นให้แยกเป็นประเด็น และการสั่งรับอายัดหรือไม่รับอายัดก็ให้สั่งตามประเด็นแต่ละประเด็น เช่นผู้ขออายัดขออายัดในประเด็นขอให้ศาลบังคับให้โอนขายที่ดินให้ผู้ขออายัด หรือบังคับให้ชำระ เบี้ยปรับ กรณีเช่นนี้จะต้องสั่งให้ชัดเจนว่ารับอายัด เฉพาะขอให้ศาลยังบังคับให้โอนขายที่ดินให้ผู้ขออายัด ส่วนที่ขอให้ศาลบังคับให้ชำระ เบี้ยปรับ ไม่รับอายัด ทั้งนี้ เพื่อตัดปัญหาเมื่อผู้ขออายัดได้ไปดำเนินการทางศาลภายในกำหนด จะได้พิจารณาว่าได้ไปฟ้องในประเด็นที่รับอายัดไว้หรือไม่ ในกรณีที่ดินที่ขออายัดได้มีการโอนไปยังบุคคลภายนอกแล้วจะฟ้องบุคคลภายนอกด้วยหรือไม่ ถ้าฟ้องจะฟ้องในประเด็นใดมีเหตุผลอย่างไร

2. เมื่อผู้ขออายัดนำหลักฐานการยื่นฟ้องพร้อมสำเนาคำฟ้อง ในกรณีที่ขออายัดมาแสดงต่อเจ้าพนักงานที่ดิน ให้ลงหมายเลขคดีที่ฟ้องในบัญชีอายัดช่อง 6 (จัดการเสร็จ) ไว้เพื่อตรวจสอบด้วยทั้งสองบัญชี สำหรับกรณีที่ศาลสั่งยึดหรืออายัดก็ให้ปฏิบัติท่านเองเดียวกัน

3. ในกรณีที่ศาลสั่งยึดหรืออายัดไว้เป็นเวลานานเกินกว่าสิบปี ให้เจ้าพนักงานที่ดินมีหนังสือสอบถามไปยังศาลว่าการอายัดดังกล่าวได้สิ้นสุดไปแล้วหรือไม่ เพื่อประกอบการพิจารณาจากนายบัญชีอายัดต่อไป

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและสั่งให้เจ้าหน้าที่ที่ดินทราบและถือปฏิบัติตามนัยดังกล่าวต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ผัน จันทรปาน

(นายผัน จันทรปาน)

อธิบดีกรมที่ดิน

กองทะเบียนที่ดิน

โทร. 2226196

โทรสาร. 2213873

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

"ประวัติผู้เขียน"

นายเอกพล ยวงนาค เกิดเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2510 สำเร็จการศึกษา
ชั้นปริญญาตรีศาสตรบัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ.2530 และเข้าศึกษาต่อใน
ระดับชั้นปริญญาตรีศาสตรมหาบัณฑิต เมื่อปี พ.ศ.2531 ปัจจุบันผู้เขียนปฏิบัติงาน ในตำแหน่ง
ทนายความประจำสำนักกฎหมายอมร อนุรุทธกร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย